Anul al 58-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL | În România 3 lei / În străinătate 6 lei
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 201 Luni 28 Iulie 1941
14 Pagini

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CEASUL DREPTĂŢII

După un an de amarnice suferinţi, atenuate de o frăţească grije manifestată unanim, românii basarabeni şi bucovineni se întorc la căminurile lor părăsite cu prilejul năvalei bolşevicilor cotropitori.

Operaţiile militare, restabilirea ordinei, a comunicaţiilor şi a aprovizionării, m'au îngăduit ridicarea opreliştei pentru pătrunderea particularilor, din primele momente ale eliberării teritoriilor provinciilor cari revin pentru totdeauna în patrimoniul naţional.

Această perioadă de opreliste a încetat şi comunicatul preşedinţiei consiliului de miniştri care prevede modalităţile întoarcerii la vetrele lor a refugiaţilor, coincide cu apariţia comunicatului cartierului general al comandamentului frontului germano-român din România care cuprinde în fraze scurte vestea mult aşteptată, vestea care umple de bucurie neţărmurită toate sufletele româneşti.

„Lupta pentru desrobirea brazdei româneşti dela răsărit s'a terminat.

Din Carpaţi şi până la Mare suntem din nou stăpâni pe hotarele străbune".

Sfânta dreptate a triumfat!

Provinciile îndurerate, fraţii mult încercaţi sunt iarăşi alături de noi în marea familie românească.

Odată cu satisfacţia obştească pentru izbânda românismului, exprimându-ne recunoştinţa faţă de nepreţuitul concurs al puternicei armate germane, omagiind ostaşii români cari nu s'au dat înapoi dela nici o jertfă pentru a-şi implini datoria faţă de Patrie şi de neam, trebue să începem imediat opera de pansare a rănilor, materiale şi morale, ce le-a fost dat să îndure, sub jugul păgân, cele două provincii martire.

O operă grea, uriaşă, de refacere şi de reconstrucţie ne aşteaptă; dar dârzenia românească îmbinată cu binecuvântarea divină care ne-a recunoscut drepturile noastre reale, ne vor da tăria să ducem la bun sfârşit o acţiune pe care o începem bărbăteşte, de astăzi.

Guvernul, de acord cu Marele Cartier general, a stabilit procedura de reintrare în Basarabia şi Bucovina a refugiaţilor, funcţionari moi numiţi, agricultori, comercianţi, etc.

Grija pentru populaţia refugiată, a determinat autorităţile să stabilească o disciplină în ce priveşte autorizaţiile până la normalizarea mijloacelor de transport, organizarea poliţienească şi administrativă etc.

Guvernul, prin glasul vicepreşedintelui consiliului de miniştri ţine să precizeze acum că administraţia în Basarabia şi Bucovina nu se face numai cu elemente din vechiul regat. O mare parte din personalul administrativ, instalat în Basarabia şi Bucovina este recrutat chiar dintre funcţionarii refugiaţi din aceste provincii.

Combătând centralismul excesiv de altă dată, dând autorităţilor locale putinţa de a rezolvi chestiunile urgente, respectând doar linia de conduită stabilită de guvern, era dela sine înţeles să se facă apel la elementele din provinciile respective cari cunosc situaţia, starea de lucruri, nevoile şi doleanţele populaţiei băştinaşe.

Experienţa ne învaţă să continuăm metodele cari s'au dovedit a da bune roade, dar să evităm cu desăvârşire repetarea erorilor cari s'au putut comite în trecut.

Aceiaş preocupare de a ţine socoteală în deosebi de interesele locale ale acelor buni români cari au format de veacuri şi formează şi astăzi elementul naţional continuator de nădejde al vieţii noastre etnice, o manifestă guvernul şi în ce priveşte improprietăririle eventuale pe proprietăţile fără stăpân, ori cele supuse legii de românizare a proprietăţii rurale, lege care va fi extinsă şi în provinciile alipite.

Românismul formând un tot unitar, e firesc deci ca gândurile noastre să meargă întâi la cei fără jertfa cărora nu s'ar fi putut face desrobirea, şi, de aceia, nu ne îndoim că şi improprietărirea anunţată, ca şi celelalte măsuri necesare operei de reconstrucţie, se vor face în acel spirit de înţelepciune, de cumpătenie şi de înţelegere ce trebue să domnească în îmbinarea armonioasă a intereselor elementului etnic naţional de încredere din acele timpuri, cu marile şi permanentele interese ale neamului întreg.

Zi de bucurie şi de speranţă

Suntem din nou stăpânii hotarelor noastre istorice în Basarabia şi Bucovina.

Românii pot iarăşi privi drept în ochi pe oricine. După un an, aspra robie sovietică încetează pentru totdeauna. Sângele tânăr al soldaţilor a spălat ruşinea şi umilinţa înfrângerii fără luptă, a cedării fără tratative, a slăbiciunii unui regim definitiv condamnat, care n'a prevăzut, n'a înţeles, n'a protestat, într'o criză istorică şi care n'a avut altă grijă decât să se ascundă sub consemnul tăcerii şi să se acopere cu masca unei pretinse solidarităţi naţionale.

Nicio raţiune politică nu scuză nepriceperea şi slăbiciunea.

Silnicia nu îndreptăţeşte nici abuzul celui care întrebuinţează forţa, nici lipsa de curaj a celui care cedează în faţa ei.

Cine nu-şi apără drepturile, nu le merită.

Această lecţie a istoriei noastre nu trebue să mai fie niciodată uitată.

Soldatul român — la Cernăuţi şi Chişinău, în Carpaţii Bucovinei şi în cetăţile de frontieră ale Nistrului — a apărat — ca în tot timpul istoriei noastre — ceiace-i aparţinea: două puternice provincii, care n'au încetat niciodată de a fi româneşti.

Ocuparea sovietică a Basarabiei şi Bucovinei a fost un act de forţă, în faţa căruia s'a cedat fără consimţământul ţării, de un guvern care nu reprezenta naţiunea, care nu-i înţelegea chemarea, puterea de luptă, setea de dreptate şi voinţa de unire.

Unirea Basarabiei şi Bucovinei cu România n'a încetat niciodată, în cursul unui an de ocupaţie sovietică. Resultat al liberului consimţământ românesc şi consfinţită de recunoaşterea internaţională, această unire are pentru ea deopotrivă consacrarea tratatelor din trecut şi a sângelui vărsat astăzi de soldaţii noştri în comun cu armatele germane pentru desrobirea celor două provincii româneşti.

Purtat de puterea unui instinct naţional, care-şi are rădăcinile înfipte în adâncul veacurilor, soldatul român a înţeles ceiace nu înţelegeau aceia cari aveau menirea şi răspunderea să apere interesele româneşti. El şi-a apărat leagănul copiilor, ogorul pâinii de toate zilele şi crucea mormintelor străbune. Ajungând pe Nistrul frontierei răsăritene româneşti—Soldatul român a putut ridica din nou fruntea sus: odată cu dobândirea provinciilor româneşti ale Moldovei, el a reabilitat onoarea armatei şi bunul nume al ţării şi a pecetluit deapururi cu sângele lui curat actul unirii noastre.

Pământul eroic, pe care a curs sângele lui rămâne sfânt pentru eternitatea neamului nostru.

Generalul învingător Ion Antonescu a judecat cu o inimă românească drama Basarabiei şi Bucovinei robite şi şi-a luat răspunderea istorică, prin care am ajuns la eliberarea a 3½ milioane de români.

Ţara l-a aprobat şi armata i-a împlinit cu bărbăţie poruncile. Ele îi vor păstra numele în analele faptelor istorice, care fac cinste unui neam.

Basarabia celor 750 de biserici creştine e iarăşi românească. Nistrul şi Dunărea Basarabeană rămân ceea ce au fost în toată istoria Moldovei: valuri de apărare, graniţe semănate de cetăţi pentru paza românismului spre răsărit, dela Hotin până la Cetatea Albă şi Chilia.

Bucovina mânăstirilor domneşti intră din nou în cuprinsul hotarelor noastre. Leagăn de domni, ţinut de nobleţă românească, unde glasul creştin al clopotului a urmat totdeauna biruinţa ostaşului, ea rămâne — ca şi Basarabia, un pământ de graniceri, menit să facă paza ţării Moldovei şi Ardealului spre miază noapte.

Desrobirea acestor două provincii de graniţă, ne impune grave şi severe obligaţii, care să ne facă vrednici în viitor de bărbăţia desrobitorilor.

Fapte positive se desprind — cu puterea lor elementară de fapte — din aceşti câţiva ani de înfrângeri politice şi din aceste câteva săptămâni de luptă biruitoare.

Vitejia soldatului român, jerfta lui fără vorbe, înţelegerea lui adâncă pentru îndatoririle româneşti dau lumii dovada maturităţii poporului nostru şi afirmă cu o netăgăduită putere temeinicia drepturilor noastre naţionale imprescriptibile.

Sângele german a curs alături de al nostru pentru o cauză deopotrivă universală şi românească. El creiază o realitate, care ne impune datoria unei sincere recunoştinţe şi consfinţeşte chezăşia dreptăţii noastre.

Unitatea românească se reface. Români viteji au murit pentru ea, Români robiţi îşi scutură lanţul, Români pribegi se întorc la vetrele lor. Să nu uităm lecţia mare, pe care ne-o dau aceste fapte: viaţa unui neam e o luptă şi mărimea unui popor nu se afirmă decât prin bărbăţie, prin jertfă, prin muncă şi prin unire.

Să punem în slujba Basarabiei pustiite şi a încercatei Bucovine, ca şi în slujba ţării însângerate toată dragostea şi înţelegerea noastră de Români, toată stăruinţa muncii noastre neobosite, toată credinţa noastră în viitorul naţiunii, toată voinţa disciplinată de unire a sufletelor noastre spre a nu zădărnici jertfa celor cari au dat neamului odată cu tinereţea lor — o pagină nepieritoare de glorie luminoasă.

„UNIVERSUL"

VIZITA REGALĂ IN BUCOVINA

M. S. Regele şi d. general Antonescu la Mânăstirea Putna

Cu prilejul desrobirii Cernăuţilor şi Chişinăului

Răspunsul d-lui von Ribbentrop transmis de baronul von Killinger la o scrisoare a d-lui prof. M. Antonescu

Cu prilejul sărbătoririi desrobirii Cernăuţilor şi Chişinăului, d. vice-preşedinte şi ad-interim al consiliului de miniştri, prof. Mihai Antonescu, a remis d-lui von Killinger, ministrul Germaniei la Bucureşti, o scrisoare în care îl ruga să transmită d-lui ministru de externe al Reichului von Ribbentrop, gândul de recunoştinţă şi bucuria pe care Guvernul român le adresează Führerului şi marelui Reich german la cinstirea desrobirii.

D. von Killinger a înmânat d-lui vice-preşedinte prof. Mihai Antonescu, următorul răspuns:

EXCELENŢEI SALE DOMNULUI PREŞEDINTE AD-INTERIM AL CONSILIULUI DE MINIŞTRI, PROF. MIHAI ANTONESCU

„EXCELENŢA,

Scrisoarea excelenţei voastre din ziua de 20 Iulie a. c. a fost imediat remisă de către legaţia germană ministrului de externe al Reichului, care, la rândul său, a adus-o la cunoştinţa Führerului şi cancelarului Reichului.

D. von Ribbentrop, ministrul de externe al Reichului, m'a însărcinat să vă exprim cele mai distinse mulţumiri, în numele guvernului Reichului şi al d-sale personal, pentru comunicarea ce i-aţi făcut-o. Intregul popor german a participat cu vie satisfacţie la bucuria României, prilejuită de reocuparea Cernăuţilor şi Chişinăului.

Asigurându-vă de consideraţiunea mea deosebită, rămân al domniei voastre devotat

VON KILLINGER"

FORMAŢIUNI DE LUPTĂ ROMÂNO-GERMANE AU ATACAT TRANSPORTURI DE TRUPE SOVIETICE IN ESTUARUL NISTRULUI

Berlin, 26 (Rador).— Formaţiunile de luptă române luptând în comun cu formaţiunile de luptă germane, pe frontul de est, au atacat, la 25 Iulie, transporturi de trupe sovietice în estuarul Nistrului, cu mare eficacitate.

Mai multe vase încărcate cu trupe sovietice au fost scufundate de bombe care le-au lovit în plin.

STATELE-UNITE NU VOR TRIMITE TRUPE IN REGIUNI SITUATE IN AFARA EMISFEREI OCCIDENTALE

Washington, 26 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D.N.B" transmite următoarele:

Comisia militară a Senatului care a discutat la vremea ei, proectul de lege asupra prelungirei duratei serviciului militar, s'a pus acum de acord asupra faptului de a nu susţine nici o lege care ar tinde la desfiinţarea legei care interzice expedierea de trupe americane în regiuni situate în afara emisferei occidentale.

Comisiunea a mai decis de a delimita declaraţia stării de alarmă, revendicată de guvern, pentruca astfel să poată fi ţinuţi sub drapel destui soldaţi.

Celelalte împuterniciri cari pot decurge din proclamarea stărei de alarmă naţională, nu trebue să fie acordate preşedintelui.

Corespondentul din Washington al ziarului NEW YORK HERALD TRIBUNE constată, cu privire la această chestiune că ea însemnează un eşec al guvernului.

Guvernul Statelor Unite, în adevăr, cere de 15 zile în şir, desfiinţarea legei care interzice trimiterea de trupe americane în afara emisferei occidentale.

Mai mult decât atâta: guvernul cere declararea stărei de alarmă naţională ilimitată.

AVIAŢIA GERMANĂ A DISTRUS NUMEROASE CĂI FERATE SOVIETICE

Berlin, 26 (Rador). — Cu prilejul atacului aerian contra Moscovei din cursul zilei de 25 Iulie, a fost în deosebi atins de bombe triajul, astfel încât circulaţia trenurilor este compromisă.

Numeroase căi ferate au fost distruse, încât nu numai expedierea mărfurilor pentru centrul de armament este foarte complicată, dar şi transportarea rezervelor şi a materialului de război.

In cursul zilei de 25 Iulie, avioane de luptă germane au atacat coloane sovietice în retragere în regiunea Smolensk. Au fost distruse cu bombe 80 de vehicule de transport. Mai multe căi ferate au fost deasemenea atinse în plin şi făcute inutilizabile.

In luptele dintre Nistru şi Bug sovieticii au pierdut un enorm număr de care blindate

Berlin, 26 (Rador). — Se află că în luptele dintre Bug şi Nistru un corp de care blindate german a distrus 1.086 de care blindate sovietice.

Numai o singură divizie din acest corp a distrus ea singură un număr de 502 care din acest total.

O altă divizie blindată, care se afla mai departe de drumul urmat de corpul de care blindate ce se afla în înaintare a pătruns pe o adâncime de peste 150 de kilometri în poziţiile inamice, nimicind două brigăzi blindate ale inamicului.

La rândul lor, diviziile de infanterie germane, care au fost puse în acţiune simultan cu corpul de care blindate, au distrus, cu ajutorul armelor uşoare de infanterie, în aceeaşi perioadă de timp 239 de care blindate bolşevice.

Pierderile totale în care blindate de toate tonajele ale bolşevicilor au fost, în cursul celei de a treia săptămâni de război, aşa de mari încât sovieticii nu au mai avut posibilitatea să angajeze în luptă care blindate într'un atât de mare număr ca în primele săptămâni de război.

Pe de altă parte, se anunţă că în cursul luptelor înverşunate din ziua de 25 Iulie, un număr de 230 de care blindate uşoare şi grele sovietice au fost distruse sau au căzut în mâinile trupelor germane.

Pierderile bolşevicilor, care acum sunt împresuraţi în mai multe locuri, sunt importante şi prada de arme de tot felul, făcută de trupele germane, este considerabilă.

❖

Berlin, 26 (Rador). — In cursul luptelor victorioase, care au avut loc pe sectorul meridional al frontului de est, au căzut în mâinile trupelor germane, în cursul zilei de 25 Iulie, numeroşi prizonieri.

Din documentele capturate şi din interogatoriile luate prizonierilor, s'a stabilit că trei divizii blindate sovietice au pierdut toate carele lor de asalt.

Resturile acestor divizii sovietice blindate sunt obligate acum să lupte ca trupe de infanterie în divizii teritoriale.

Incercuirea trupelor bolşevice la nord de Smolensk s'a accentuat

Berlin, 26 (Rador). — Incercuirea trupelor sovietice în mai multe sectoare dela nord de Smolensk s'a accentuat şi mai mult în cursul zilei de 25 Iulie, — după cum se află din sursă competentă.

In aceste lupte violente, trupele germane au respins încercări de a ieşi din strânsoare ale bolşevicilor, provocându-le pierderi sângeroase.

Prada de arme şi material de război, de toate felurile, sporeşte mereu.

Numeroşi prizonieri, făcuţi în ziua de 25 Iulie în regiunea Smolensk, au declarat că aprovizionarea trupelor sovietice cu muniţii şi alimente este insuficentă.

Moralul trupelor bolşevice a scăzut şi mai mult în urma pierderilor enorme pe care le-au suferit.

PE NISTRU

LUPTA DE PATRULE (Compoziţie de D. Stoica)

PRIN TERITORIILE DESROBITE

Chişinăul, pustiit de hoardele bolşevice

(Prin telefon dela trimisul nostru special)

Chişinău, 26 Iulie

Am sosit Vineri, la Chişinău, după ce două zile am străbătut provinciile desrobite prin vitejia armatelor româno-germane, de sub tirania bolşevicilor.

Constatările şi impresiile culese cu acest prilej în teritoriile eliberate, le voi comunica cititorilor noştri, într'o serie de reportagii, începând de mâine. Sunt fapte şi acţiuni criminale de distrugere, în aceste ţinuturi româneşti, care îngrozesc prin sălbăticia şi cruzimea lor. Mintea încă nu şi le poate închipui.

Pentru populaţia românească a fost un adevărat iad, în care a trăit timp de un an de zile. Peste tot au fost deportări în massă, de familii româneşti, confiscări de averi, persecuţii, executări şi prăbuşirea populaţiei care a rămas în neagră mizerie.

Românii încă nu s'au desmeticit din starea de groază în care i-a adus regimul iudeo-comunist. Au feţele triste şi ochii adânciţi în cap, de atâtea lacrămi şi suferinţă. Pe chipul lor, un an de zile n'a înflorit nici-un surâs. Aproape că nu există familie românească să n'aibă din sânul ei un membru executat sau deportat, nemaiştiindu-i de urmă. Abia acum românii încep să-şi vină în fire.

Ei plâng de bucurie când văd armata română liberatoare. Işi fac cruci şi se roagă în biserici, care au fost peste tot deschise, că au scăpat de sălbăticia moscovită.

*

Voi transmite pentru azi, primele impresii din oraşul Chişinău.

Am cunoscut capitala Basarabiei altădată. Era un oraş în care pulsa o intensă viaţă românească. Mişcarea culturală şi economică pe care i-o imprimaseră cei douăzeci de ani de regim românesc a adus o înfăţişare de înflorire şi civilizaţie. Ce-am găsit acum? Cea mai apocaliptică imagine, pe care nici cei mai cruzi barbari cari au trecut vreodată pe pământul românesc n'au putut-o da. E pustiit în întregime, după cele mai anarhice metode de distrugere. Hoardele roşii, în retragere, împreună cu evreii comunişti localnici, au deslănţuit cea mai sălbatecă acţiune de nimicire. Tot centrul, cu monumentalele clădiri, toate instituţiile publice, întreprinderile comerciale şi industriale, catedrala şi şcolile sunt nişte ruine. S'a pus foc, s'a tras cu tunul şi s'a aşezat dinamită în toate clădirile de pe străzile din centru. N'au rămas decât pereţii, înegriţi de fum, zidăria dărîmată, acoperişuri aruncate în aer, plafoane prăbuşite, care mai fumegă încă. Au scăpat de

(Continuare in pag. 2-a)